

SUKURKITE IR ĮGYVENDINKITE PAGALBOS PLANĄ!

Kiekvieną kartą, priklausomai nuo patyčių situacijos, sudarykite pagalbos planą:

- pasvarstykite, kokią pagalbą galite rekomenduoti vaikams, kas ją teiks;
- nuspręskite apie poreikį kreiptis į kitas organizacijas ar įstaigas;
- parenkite trumpalaikį ir ilgalaikį pagalbos priemonių situacijai planą;
- kiekvieną atliktą veiksmą aprašykite;
- stebėkite priemonių įgyvendinimą, vertinkite efektyvumą;
- esant poreikiui, sudarykite naują pagalbos priemonių planą.

friends
patyčių prevencijos programa

Švedijos nevyriausybinė organizacija „Friends“ vykdo patyčių prevencijos programą mokyklose, vaikų darželiuose ir sporto mokyklose. „Friends“ patyčių prevencijos programa vienoje mokykloje įgyvendinama trejus metus, įtraukiant visą mokyklos bendruomenę į patyčių stabdymą. Programos įgyvendinimo metu vyksta mokymai visiems mokyklos darbuotojams, mokiniais ir jų tėvams/globėjams.

Nuo 2016 metų „Vaikų linija“, bendradarbiaudama su organizacija „Friends“, patyčių prevencijos programą adaptuoja ir diegia Lietuvoje. Daugiau informacijos: friends.vaikulinija.lt

VIENINGAS ELGESYS KOVOJE SU PATYČIOMIS

Kiekviena patyčių situacija yra išskirtinė, todėl turi būti sprendžiama individualiai, atsižvelgiant į jos ypatumus.

Veikla, užkertanti kelią patyčioms, visada yra sudėtinga. Sėkmė šioje srityje priklauso nuo sistemingo ir vieningo visų suaugusiųjų mokykloje požiūrio.

Mokykla turėtų užtikrinti, kad kiekviena patyčių situacija būtų sprendžiama teisingai ir laikantis visiems žinomų patyčių prevencijos principų.

SĖKMĘ UŽTIKRINA TIK SISTEMINGI VISŲ MOKYKLOS DARBUOTOJŲ VEIKSMAI KOVAI SU PATYČIOMIS!

www.bepatyciu.lt

116 111 www.vaikulinija.lt

Emocinė parama vaikams ir paaugliams nemokamu telefono numeriu 116 111 kasdien nuo 11 iki 23 val., taip pat laiškais ir gyvais pokalbiais internetu svetainėje vaikulinija.lt

Europos Sąjungos bendrai finansuota
Europos infrastruktūros tinklų priemonė

PATYČIŲ PREVENCIJA MOKYKLOJE

kiekvieno darbuotojo
atsakomybė

PATYČIOS – VIENA SMURTO FORMŲ

Patyčios – tyčiniai veiksmai, kuriais siekiama pažeminti asmens reputaciją ar orumą, įžeisti jį, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą.

Būtina stabdyti bet kokią patyčių formą:

- **ŽODINĖ.** Tai skaudinimas žodžiu ir užrašais: pasivarždžiuojant, pašaipiai replikuojant ir pan.
- **FIZINĖ.** Ji pasireiškia užgauliojimu veiksmais, pavyzdžiui, pargriaunant, atiminėjant daiktus ir pan.
- **SOCIALINĖ.** Ji vyksta, kai vaikas atskiriamas nuo grupės, yra ignoruojamas, nepageidaujamas ir pan.
- **ELEKTRONINĖ.** Tai patyčios, vykstančios virtualioje erdvėje ar naudojantis informacijos technologijų priemonėmis. Pavyzdžiui, nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, asmeninio gyvenimo detalių viešinimas internete, tapatybės pasisavinimas socialiniame tinkle ir pan.

KIEKVIENAS MOKYKLOS DARBUOTOJAS, SUŽINOJĘS ARBA ĮTARĘS PATYČIAS, TURI IMTIS VEIKSMŲ!

REAGUOKITE ČIA IR DABAR!

Įsikiškite į patyčių situaciją žodžiais, žvilgsniu, atviru klausimu, nutraukdami bet kokius smurtinius veiksmus. Nedelsiant:

- prieikite prie mokinių ir informuokite, kad viską matėte ar girdėjote;
- aiškiai ir tvirtu tonu pasakykite, kad toks elgesys netoleruojamas mokykloje;
- Esant būtinybei, padėkite vaikui, patyrusiam patyčias, pasitraukti iš grėsmingos situacijos.

PRANEŠKITE!

Apie incidentą praneškite vaikų klasės auklėtojui, kuratoriui, direktoriui arba asmeniui, kuris atsakingas už patyčių prevencijos klausimus mokykloje. Svarbu pranešti:

- incidento datą;
- vietą, kur įvyko incidentas;
- patyčias patyrusio mokinio vardą, klasę ar kitą informaciją, galinčią padėti identifikuoti mokinį, jei jo nepažįstate;
- besityčiojančio mokinio ir stebėtojų vardus ar kitą informaciją, galinčią padėti identifikuoti mokinius, jei jų nepažįstate;
- trumpą situacijos apibūdinimą;
- informaciją, kaip sureagavote į patyčias.

BENDRADARBIAUDAMI TOLIAU SPRĘSKITE PATYČIŲ SITUACIJĄ:

IŠTIRKITE INCIDENTĄ!

Tikslas – surinkti pakankamai informacijos apie patyčių incidentą ir įvertinti tinkamus veiksmus, kurių reiktų imtis:

- individualiai, laikantis konfidencialumo principų, pasikalbėkite su kiekvienu patyčių dalyviu;
- individualaus pokalbio su vaikais metu užduokite atvirus klausimus. Pavyzdžiui: „Papasakok, kas įvyko“, „noriu, kad žinotum, jog mokykla nepateisina patyčių. Mes norime tau padėti, gal gali papasakoti apie įvykį daugiau?“;
- paklauskite apie įvykį kitų mokyklos darbuotojų, galėjusių matyti incidentą;
- užfiksukite visų pokalbių informaciją;
- informuokite kiekvieną pokalbio dalyvį apie jūsų tolesnius veiksmus.

SUSISIEKITE SU PATYČIŲ DALYVIŲ TĖVAIS AR GLOBĖJAIS!

Susisiekite su patyčių dalyvių tėvais ar globėjais kiekvieną kartą, įvykus patyčioms:

- nuspręskite, kas susisieks su patyčių dalyvių tėvais ar globėjais (klasės auklėtojas, direktorius?);
- susisiekite su mokinio tėvais, globėjais kaip įmanoma greičiau, tą pačią dieną;
- paskambinę tėvams ar globėjams, praneškite, kad skambinate, rūpindamiesi vaiko gerove, ir informuokite, kas įvyko;
- jei kalbėjote su konkrečiu mokinio – informuokite apie tai;
- pasakykite tėvams, globėjams, kokių veiksmų bus imtasi;
- užfiksukite pokalbio informaciją.